

КРАТКА НАПОМЕНА О КЊИЖЕВНО-ПОЕТСКИМ ПРИЛОЗИМА НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА РАЗВОЈ АСТРОНОМИЈЕ КОД СРБА

Прелазимо на питање његове оцене доприноса Књижевног клуба III и IV Конференцији Развој астрономије код Срба. – Активно учешће професора Учи-тељског факултета у Јагодини и чланова Књижевног клуба Факултета за култу-ру и медије Мегатренд универзитета, омогућило је да се по први пут формира нова, посебна секција: Књижевност, уметност, астрономија, која није постојала у ранијем раду Конференције. И то лично видим као неку врсту наследника рубрике Мало поезије у часопису Васиона, и то са потпуно новим квалитетом, садржајем, бројем судеоника, али и као креативни продужетак благовремено

објављене антологије *Космички цвет*. Створена је основа за заживљавање извесне традиције у том смислу³⁷⁶ – акцентује Милан.

– Да није било поменуте рубрике у *Васиони*, коју си упорно неговао, упркос отпорима и неразумевању, и књиге *Космички цвет*, питање је да ли би та иницијатива могла тако креативно да се разрасте – истичем Миланову подстицајну улогу, спремност и предусретљивост у окупљању студијских и других посленика.

– Користан је био твој прилог посвећен књижевно-поетолошкој анализи антологије *Космички цвет*. Поред тога, Синиша Цветковић са Учитељског факултета у Јагодини, понудио је прегршт стихова са космичком тематиком, што се по први пут догодило на једној оваквој научној конференцији... Уметност у ширем смислу, дакле не само литература, већ и сликарство, графичко стваралаштво и ликовност уопште, које је раније било присутно у рефератима Миливоја Анђелковића, овога пута је добило видније и изразитије место. Ваш дипломац Радован, на твоју иницијативу, студијски је разматрао васколике аспекте у сликарству Сретка Дивљана, каснијег вишегодишњег декана поменутог Факултета, као и космичке мотиве у графичким радовима Владимира Димитријевића, од којих се неки налазе и на корицама Зборника са ове Конференције.

Додајмо овде, да смо се по завршетку скупа, захваљујући Марини Михајловић, руководиоцу једне значајне фирме из Јагодине, поетски смо се дружили у уметнички украшеном ресторану на Сењаку, док је Милан остао на Народној опсерваторији са преосталим учесницима скупа.

– Да знаш, захваљујући овим научним конференцијама, антологији *Космички цвет* и неколиким универзитетским установама и њиховим студентима, настао је својеврсан поетски астро-покрет са поприлично сличним формално-стилским, тематским и социо-психолошким одликама, космичким визијама, осећањем света и живота, уз преминацију астралне симболике. Тај да га назовемо покрет врхуниће неколико година потом обухватним, вишеслојним и комплексним подухватом *Космички цвет младости* – поетолошки образлажем оно што се искристалисало као видљива доминанта.

– На следећој, IV Конференцији Развој астрономије код Срба (2006) – Секција Књижевност, уметност и астрономија, било је три пута више учесника. Поново је највише било лирских и књижевно-поетичких садржаја, али и прилога са ликовном тематиком, а по први пут и два текста о вези између музике и астрономије. Најбројнији су били професори са Мегатренд универзитета, са врло вредним рефератима, потом са Учитељског факултета из Јагодине, као и са Косова и Метохије. А било је речи о динамичном информатичком развоју и масмедијима (З. Јевтовић), о планетарној визији културе у сигналистичком покрету (М. Павловић), те о космичком у Србији Црњанског (Н. Цветковић) – набраја Милан неколико најзанимљивијих саопштења.

– Са своје стране, пак, издавајам два реферата о космичкој симболици у прози Антонија Исаковића (М. Пенков и В. Јовановић) и о симболици Сунца и звезда у Андрићевим *Знаковима поред пута* (Љ. Кл. Бојковић), уз прилог о астралним елементима у ратној књижевној периодици (З. Миладиновић).

³⁷⁶ Конференција је одржана маја 2004. године, у просторијама Планетаријума.

– Вредни пажње су и лирски Деконструисани сонети са репом и акростихом у огледалу Ђорђа Петковића, посвећени учесницима ове Конференције.³⁷⁷ Овај неуморни културни посленик, који је видно обогатио уметнички живот Поморавља, на челу је пројекта Јухорско око; а поменути оригиналним сонетима, дао је врло инспиративан прилог астро поезији, заједно са студијско-аналитичким текстом о поеми *Путовање у Звездалију* Мирољуба Тодоровића – оцењује Димитријевић.

– Следећа, V конференција *Развој астрономије код Срба* окупила је више него двоструко већи број учесника напред помињане секције о књижевности, уметности и астрономији, па се из ње издвојила нова, именована Космичко – инспирација поезије. Њу су углавном стваралачки изнели већ истицани Ђорђе Петковић својим оригиналним сонетима, Н. Цветковић са приказом Петковићевог певања *С београдске звездарнице* и освртом на већу групу савремених песника и чланова Књижевног клуба Факултета за културу и медије, док сам ја, у посебном прилогу, размотрио лирска остварења чланова бугарског песничког Клуба С Геом на редуту и њихову космичку инспирацију, илуструјући све то одговарајућим преводима³⁷⁸ – резимира Милан укратко.

Подсећам га да су припреме за креативно суделовање на V Конференцији, на Мегатренд универзитету кренуле тако што се крајем 2007. и почетком 2008. године појавио зборник радова са претходне конференције, о чему постоје и записници са радних састанака Књижевног клуба.³⁷⁹

– Секција Књижевност, уметност и астрономија, на овом скупу, достигла је пуни размах и креативну зрелост – наставља Димитријевић своју мисао. – Неочекивано велики број од двадесет вредних прилога, са пуно нових имена, представљао је врло добру основу за наредне захвате и продоре на овом пољу – додаје са смешком задовољства.

Овде бих напоменуо да су скуп на виши ниво подигли Љубиша Рајковић Кожељац, Тиодор Росић, Милутин Ђуричковић и Милан Ђорђевић. Наслови наведених аутора, заједно са текстовима неколицине других, укључујући Зорана Младеновића, Драгана Радовића и Јелену Цветковић, могу да чине част Конференцији.

– Наредна, VI Конференција, остварена је у духу претходне, са још већим и ширим обухватом, тематском разноврсношћу и бројним учесницима из реда младих и студената, чланова Књижевног клуба. Овога пута окупило се много нових креативних лица, изван круга оних који су зачињали и даље развијали активности у напред помињаним астро-поетским и књижевно-уметничким секцијама – указује Димитријевић на стваралачко разрастање и боље организовање оних који се стваралаштвом баве из космопоетског и теоријског угла и перспективе.

377 Уводно слово за *Деконструисане сонете* написао је аутор ове књиге. – Зборник радова са Конференције *Развој астрономије код Срба IV*, Београд, 2007, стр. 594-595.

378 *Рукописне белешке из разговора са Миланом С. Димитријевићем*, Београд, 25. XII 2011.

379 Записник од 23. V 2007, на пример.

– Осим два велика финална одељка о астрономији и уметности и лирским инспирацијама васионом, претходника богате Хронике, која приказује конференције и важније догађаје између њих, посебно треба издвојити врло занимљив и ваљано припремљен прилог „Космички цвет“ младости. Уводни текст о лирско-космичким и аутопоетичким визијама младих песника, из пера оснивача Књижевног клуба Факултета за културу и медије Мегатренд универзитета, представио је стваралаштво студената и истовремено изложио историјат и развој Клуба, са ослонцем на изворну грађу и записнике са радних састанака. Уследили су потом аутопоетички прилози и текстови са изабраним стиховима неколико даровитих поетеса (Тамара Јаковљевић, Марија Цекић, Бојана Кандић и др).

– Не треба овде занемарити да су поред представљања најактивнијих чланова Књижевног клуба, афирмисани, а касније и објављени први студијски текстови Бориса Косовића и Јована Перића, као и напис о космичкој лирици Марије Брас – допуњавам Миланово казивање о VI Конференцији Развој астрономије код Срба.

Увид у зборник са поменуте научне Конференције открива њен већи одјек међу студентима и професорима Мегатренд универзитета, са посебним освртом на нову визију мултиверзума у предавачким и мултимедијалним разматрањима Мр Наташе Станић. Поред тога, о овој Конференцији писано је шире у штампи и периодици,³⁸⁰ са нагласком на активном учешћу универзитетских професора и студената полазника мастер студија. А објављена је и информација на сајту Мегатренд универзитета о креативном учешћу младих и даровитих песника и студијских посленика на овом значајном научном скупу.³⁸¹

Затражили смо од М. С. Димитријевића да се, из ове перспективе, укратко осврне и на Конференцију Развој астрономије код Срба VII, што је он и учинио:

– Конференција је, гледано у целини, била најобухватнија, са највећим бројем учесника и мноштвом вредних прилога, што недвосмислено показује и опсег Зборника од 1415 страна. Секција Књижевност, уметност и астрономија, окупља нешто мањи број учесника, али зато поједини прилози досежу завидно висок ниво, а теме су веома разноврсне: од традиционално астропоетских, преко најсавременијих, до дизајнерских и филмских. Посебно је вредан пажње уводни текст Славице Гароње Радованац о књижевном делу Милутина Миланковића, заједно са текстом Будимира Поточана који се бави појединим аспектима мултимедијалне рецепције – истиче Димитријевић, који стрпљиво, већ дуже од деценију, окупља и подстиче своје сараднике.

– Са своје стране, издвојио бих два студијска прилога о космизму у прози Антонија Исаковића, из пера Виолете Јовановић, и о простору и времену у поезији Стевана Раичковића, аутора Милоша Ђорђевића. Прегледно је разматрана научна фантастика у распону од две деценије (Срђан Ђукић), као и космоло-

380 *Учесће Књижевног клуба Факултета за културу и медије на научној Конференцији „Развој астрономије код Срба VI“, „Мегатрендер“, јун 2010, бр. 26, стр. 4.*

381 Информацију за сајт Универзитета благовремено је припремио и 29. IV 2010. год. објавио проф. др Будимир Поточан.

гија уметничке музике Јелене Д. Цветковић и Милице Ђурђановић. Најмлађи учесници биле су Маја и Сања Цветковић, са Универзитета у Нишу – укратко назначава Милан.

За разлику од напред помињаних конференција, секција Космичко – инспирација поезије, овога пута је била неупоредиво мања, са само неколико прилога два ревносна аутора. М. С. Димитријевић је анализирао лирско стваралаштво повеће групе савремених бугарских песника, представљајући их одабраним стиховима у преводу, под заједничким насловом С Геом на редуту под звезда-ма II. При том је посебан нагласак ставио на космичку симболику и мотиве у њиховом стваралаштву. А осврнуо се и на астропоетска надахнућа Стратоса Теодосијуа, са којим је коауторски објавио неколико прилога. Разматрао је ње-гову збирку стихова Астрономија – Историја – Митологија (Земаљско и Уни-верзално), у којој се опевају високи домети хеленске културе и цивилизације, са доминантним митолошким темама и преокупацијама. Уз текст је придодао и четири занимљиве песме које илуструју Стратосову космичку инспирацију.

У зборнику *Конференције VII* одговарајуће место су добиле три Петковиће поетске публикације: *Астрограна са Балкана* и *Геини астралци I и II*, проистекле из културолошког пројекта *Јухорско око*, Параћин. Деконструисани сонети су посвећени афирмисаним астрономима: М. С. Димитријевићу, Милчи Кирилову Цветкову, Наташи Станић и другима. А последња два Ђокина поетска прилога написана су поводом VIII Српско-бугарске конференције у Лесковцу (мај, 2012), када су у завршном делу књижевно-поетске вечери прочитани стихови Сергија Димитријевића, објављени у Софији, двојезично, на бугарском и српском.